

voldtægtssager, når den forurettede anmoder om det. Udvalget anfører, at det således ligger i voldtægtssagens karakter, at betingelserne efter retsplejlovens § 848, stk. 1, meget ofte vil være opfyldt, og at der i praksis næppe stilles betydelige krav, hverken med hensyn til særlig følsomhed hos ofret eller til særlig truende fremtræden hos tiltalte. Afgørende er snarere, hvilken belastning det efter sagens karakter må antages at være at skulle afgive forklaring siddende umiddelbart over for den tiltalte.

Udvalget har dog i lyset af folketings beslutningens pkt. 2 overvejet, om der kan være anledning til ændring af reglen i § 848, stk. 1, for så vidt angår voldtægtssager, således at den forurettede får et retskrav på, at tiltalte forlader retssalen.

Udvalget anfører, at en regel, der ville give forurettede et krav på at blive afhørt uden tiltaltes tilstedeværelse, ikke i sig selv vil være af større praktisk betydning for de tiltalte, idet afgørelsen i praksis i langt de fleste tilfælde må antages alligevel at falde ud til, at afhøring af forurettede skal ske uden tiltaltes tilstedeværelse. Derimod ville en sådan regel være af stor betydning for forurettede, der ville kunne spares for unødigt ængstelse, fordi forurettede dermed ikke skulle afvente en konkret afgørelse.

Udvalget finder dog ikke tilstrækkeligt grundlag for at foreslå en ny regel om et retskrav på, at tiltalte forlader retssalen. Udvalget begrundet dette med, at reglen i § 848, stk. 1, principielt må anses for et ikke ubetydeligt indgreb i tiltaltes rettigheder. Et sådant indgreb bør efter udvalgets opfattelse begrænses til, hvad der er nødvendigt i det enkelte konkrete tilfælde, i hvert fald så længe der ikke ved alle retter er mulighed for, at den tiltalte kan følge forklaringen over lyd- og eventuelt billedanlæg. Derudover anfører udvalget, at voldtægtssager omfatter et bredt spektrum, og at der kan være stor forskel på situationen for ofret i en sag om overfaldsvoldtægt og en sag om parvoldtægt.

Derimod finder Strafferetsplejeudvalget, at forurettedes stilling bør forbedres gennem en ændring af retsplejlovens § 841, hvorefter retten forud for domsforhandling kan træffe afgørelse om dørlukning, navneforbud, referatforbud og om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres. Strafferetsplejeudvalget anfører, at det bør sikres, at forurettede er bekendt med muligheden for at opnå en afgørelse efter § 848, stk. 1. Dette vil allerede efter de gældende regler normalt være tilfældet. Det hører således til bistandsadvokatens opgaver at vejlede forurettede også om denne mulighed og i givet fald at fremsætte begæringen over for retten.

Udvalget anfører endvidere, at der kan være behov for, at spørgsmålet om, hvorvidt tiltalte skal føres ud under forurettedes forklaring i voldtægtssager, afklares forud for domsforhandlingen.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der i tilknytning til § 841 fastsættes en regel om, at anklagemyndigheden i voldtægtssager senest samtidig med indlevering af bevisfortegnelse i sagen skal underrette forsvarende og retten om, hvorvidt der foreligger spørgsmål om afgørelser nævnt i § 841, herunder om, hvorvidt tiltalte skal forlade retslokalet under forurettedes forklaring.

Med bestemmelsen forudsættes det, at anklageren underretter retten om de spørgsmål, som anklagemyndigheden eller bistandsadvokaten vil rejse i henhold til bestemmelsen. Anklageren må således rette henvendelse til bistandsadvokaten herom. Skulle der undtagelsesvis ikke være beskikket en bistandsadvokat på dette tidspunkt, bør anklageren sørge for, at der rettes henvendelse til forurettede herom med henblik på at søge afklaret, om den forurettede nu ønsker en bistandsadvokat beskikket.

Imod en regel som den foreslåede kan der efter Strafferetsplejeudvalget opfattelse anføres, at afgørelsen om, at tiltalte skal forlade retslokalet, bedst træffes i tilknytning til retsmødet, hvor man har både tiltalte og forurettede til stede, og retsformanden dermed kan danne sig et indtryk af de pågældende. Udvalget finder ikke, at denne indvending er afgørende. Udvalget anfører, at hvis man skulle indkalde forurettede til et forberedende retsmøde for at tage stilling til anmodningen, ville formålet med ordningen kunne forspildes. Endvidere anfører udvalget, at det i voldtægtssager i almindelighed – men dog efter en konkret vurdering – må være muligt at træffe afgørelsen på skriftligt grundlag forud for domsforhandlingen, ligesom ordningen uden problemer vil kunne fungere i de ikke sjældne tilfælde, hvor der ikke protesteres mod anmodningen fra tiltaltes side. Det er dog altid op til retten at afgøre, om der er behov for at afholde et særskilt retsmøde om begæringen.

Der henvises nærmere til betænkningens side 73-78.

Strafferetsplejeudvalget anfører, at man flere steder i udlandet i stigende omfang anvender videooptagelse ved politiafhøringer. Efterhånden som denne teknik udbredes, kunne det føre til tanker om, hvorvidt man kunne anvende samme fremgangsmåde med hensyn til politiafhøring, som anvendes ved videoafhøring af børn, jf. retsplejlovens § 745 e. Udvalget anfører dog, at en sådan ordning vil kræve nærmere og mere principielle overvejelser, og at udvalget ikke på nuvæ-